

Provincie, Provinciale Staten, het
statenlid.....

Kennis = macht

Wie staat hier voor u

- Olaf Schuwer
- Woonplaats: Zwolle
- Vml. afdelingshoofd, gemeentejurist, gemeentesecretaris, raadsgriffier
  - 1980 - 2008
- Leidt op, adviseert en schrijft vanaf 1992
- Leek, Oldehove, Bierum, Heerde
- Zelfstandig gevestigd opleider en adviseur lokale overheid

Doel bijeenkomst

- Informeren
- Kennis opdoen
  - Accent: bestuurlijk-juridisch
- Opdat u in staat bent:
  - Optimaal gebruik te maken van de u ter beschikking staande instrumenten
  - Uw positie als Staten(lid) te bepalen
  - Als Staten “als geheel” te functioneren

Vragen staat vrij

Onderwerpen

- Plaats provincie in staatsbestel
- Taken provincie en bevoegdheden provinciebestuur
- Verhouding, positie en bevoegdheidsverdeling bestuursorganen
- Geschreven en ongeschreven regels in en om de Staten

Opbouw staatsinrichting

- Gedecentraliseerde eenheidsstaat
  - Centrale overheid
  - Decentrale overheden: deel van groter geheel
    - w.o. provincie
- Dynamische relatie
  - (De)centralisatie van taken
- Merkbaar op tal van vlakken
  - Revitalisering generiek toezicht (oktober 2012): interventieladder
  - Ingrijpingsinstrumenten provincie en Rijk m.b.t. Ruimtelijke inrichting gemeente
  - Vorderen medewerking van gemeentebestuur of bestuur waterschap
- Provincie is autonome gebiedseenheid/entiteit, doch niet (geheel) vrij in doen en laten
  - Dit merk je in vrijwel alles
  - Staten(lid) moet zich hiervan bewust zijn

Omgeving PS: bepalende (?) factoren

- Gezin, familie, buurt, werk, kerk, vereniging, school, etcetera
- Fractie, collegastatenleden, Provinciale Staten als geheel
- College, Gedeputeerde(n), Commissaris
- Provinciesecretaris, ambtelijk apparaat
- Pers
- Publieke opinie
- **Wat doet dit met een Statenlid??**

Wat doet u / hoe stelt u zich op, als:

- Zich iets in uw omgeving afspeelt wat u aangaat/raakt
- Iemand u ergens over belt of aanspreekt (m.b.t. provincie)
- Iemand uw hulp ergens bij vraagt (idem)
- U een vergunning van de gemeente nodig heeft, waarbij provincie (ook) een bevoegdheid heeft
- Een bestemmingsplan over uw eigendom wordt vastgesteld, waarop reactieve aanwijzing valt te verwachten
- **STELT U GRENZEN: HOE EN WAAR...?**
- **Hoe (on)afhankelijk is het Statenlid in de praktijk...?**

Staten, recht en regels

- PS is politiek orgaan
  - Aanbeveling (her)benoeming CdK
  - Benoeming en ontslag van gedeputeerden
- PS is (ook) bestuursorgaan
  - Vaststelling Omgevingsverordening
  - Vaststelling verordening
- Geleidelijke overgang, geen scherp onderscheid
- Vele regels bepalen en beperken speelruimte
  - Geschreven en ongeschreven
  - Risicofactor wel/niet/deels naleven: juridische procedure, vernietiging door bestuursrechter, schadeclaims

Taken PS en GS

- Provinciale Staten
  - Hoofd provincie– algemeen bestuur: Provinciaal parlement?
  - Regelgever
  - Budget
  - Kaderstellen
  - Volksvertegenwoordiging
  - Controle op bestuur college en CdK
  - Ontleent (eigen) bevoegdheden aan de wet
- College van GS
  - Bereidt Statenbesluiten voor en voert uit
    - Ook na amendement, ook na initiatief
  - (Dagelijks) bestuur
  - Verantwoordelijk voor ambtelijk apparaat (m.u.v. griffie)
  - Ontleent (eigen) bevoegdheden aan de wet

Taken CdK

- Voorzitter PS en GS
- Eigen bestuursbevoegdheden
- Bevorderen interbestuurlijke samenwerking
- Toezicht procedures rondom burgemeesters
- Bestuurlijk bezoeken van gemeenten

Bestuursvorm: dualisme

- Monisme
  - Van 1851 – 2003
  - PS is hoofd, doch college domineert
    - Vervlochten taken en bevoegdheden
  - Gedeputeerde= Statenlid
  - Positie gedeputeerde in fractie en besluitvorming
- Dualisme
  - Vanaf 2003
  - Ontvlechting PS en GS
    - Taken en bevoegdheden
    - Gedeputeerde geen Statenlid (meer)
    - PS bepalen vergaderschema, vergadervorm, agenda
- Dualisme is geen duellisme
  - Het bestuur is van en voor de burger !

Provinciale Staten en zichzelf

- Nevenfuncties openbaar maken
- Verboden handelingen: artikel 15 Provinciewet
  - Sanctie: vervallenverklaring Statenlidmaatschap (?)
- Verboden betrekkingen
- Reglement van orde en Provinciewet
- Vergaderstructuur en -cultuur
  - Vergaderingen vinden IN de Statenzaal plaats
- Statenbesluit = Statenbesluit
- Stemmen: schriftelijk of mondeling ?
- Stemmen is verplicht, tenzij....
  - Onthouden van stemmen/ (schijn van) belangenverstrengeling

De Staten en zijn voorzitter

- CdK zit voor
- Statenlid vervangt in bij Provinciewet bepaalde situaties
  - Afwezigheid en ontstentenis CdK
- Voorzitter leidt en handhaaft vergaderorde
- Voorzitter kan tot de orde roepen en (doen) verwijderen
- Voorzitter heeft raadgevende stem doch stemt niet (tenzij plv.)

Provinciale Staten en de Commissaris

- PS dragen voor
  - vertrouwenscommissie
- Vertrouwen (ongeschreven regel)
- PS gaan over herbenoeming
- PS kunnen aanbevelen tot ontslag
  - Verhoudingen verstoord
  - Denk aan wachtgeldverhaal
- Rol Minister BZK

Provinciale Staten en het college van GS

- Actieve en passieve informatieplicht
  - over door hen gevoerd bestuur
- College bereidt raadsbesluiten voor
- College heeft eigen takenpakket plus bijbehorende bevoegdheden
- PS kunnen daarin niet treden
  - Of misschien toch wel ?
- Motie ?
- Monitor of dossier ?

PS en de gedeputeerden

- PS benoemt en ontslaat
- Vertrouwensregel
- Aantal afhankelijk te bepalen door PS
  - 3 tot 7 gedeputeerden
- Gedeputeerde maakt deel uit van college
  - College stelt formeel portefeuilleverdeling vast
  - Collegiaal bestuur, doch ieder voor zich aan PS verantwoording verschuldigd
  - Niet zelfstandig bevoegd (geen provinciale minister)

PS en de ambtelijke organisatie

- College GS verantwoordelijk
- Ambtelijke leiding stuurt aan
- Verdeling van taken en verantwoordelijkheden
- Belangen kunnen tegengesteld zijn
  - Afstemmen in duale driehoek
- Statenlid heeft recht op ambtelijke bijstand
  - In kader van eigen rechten: initiatief en amendement

PS en zijn griffier

- Nieuwste functie in provincieland (vanaf 2003)
- PS benoemt en ontslaat griffier
- Waarom een griffier ?
  - Ontwikkeling duale rol Provinciale Staten
- Wat doet de griffier (niet) ?
- Hoe gaan PS met de griffier om ?
  - Vervulling werkgeversrol
  - Invulling vacature: hoe, wie en wat
- De griffier is van Provinciale Staten, de griffier is (er) voor PS
  - Maakt u hier zoveel mogelijk gebruik van !!
- Wat verwachten deze Provinciale Staten van zijn griffier
  - Proceduregriffier en procesgriffier
  - Afhankelijk van ambitieniveau deze PS, maar ook van bestuurscultuur

PS en de pers

- Immuniteit
- Openbaarheid
  - Geheimhouding minutieus geregeld door Provinciewet, met link naar artikel 10 Wob

PS en zijn vergadering

- Agenda
  - Totstandkoming
  - Rol van Statenleden, presidium, agendacommissie, college, griffier ??
- Plaats commissie: artikelen 82, 83 en 84 Gemeentewet
- Toepassen RvO
  - Taak voorzitter en griffier
- Debatteren of college bevragen?
- Hoe moet Statenvoorstel worden ingericht
  - Leesbaarheid
  - Omvang
- Denk aan het publiek (daar doet u het voor..!)
  - Vergadervorm hierop afstemmen ?
  - Tijdsduur per onderwerp aangeven ?
  - Hoe omgaan met inspraak/insprekers

PS en zijn voorstellen

- Aanvliegroutes:
  - College
  - Initiatief
  - Burgerinitiatief (indien zo geregeld)
  - Presidium c.a.
  - ??
- Hoe omgaan met voorstel voor en tijdens vergadering
  - Rol ambtenaar, college, derden

Staten(lid) en zijn instrumenten

- Wettelijk
  - Ambtelijke bijstand
  - Fractieondersteuning
  - Initiatief
  - Amendement
  - Vragen
  - Informatie
  - Interpellatie
  - Statenonderzoek
- Buitenwettelijk
  - Motie